

የኢትዮጵያ ጉምሩክ የዋጋ አተማመን መመሪያን ለማሻሻል የወጣ መመሪያ ቁጥር 1123/2018

Directive issued to amend the Ethiopian Customs valuation Directive Number 1123/2018

መግቢያ

Preamble

የአገራችን የጉምሩክ የዋጋ አተማመን ከአለምአቀፍ የንግድ ድርጅት የጉምሩክ የዋጋ አተማመን ስምምነት ጋር እንዲጣጣም ማድረግ በማስፈለጉ፤

Whereas the directive was issued to ensure conformity of the national customs valuation system with the Customs Valuation Agreement of the World Trade Organization; and

አስመጭዎች ተጨማሪ ማስረጃ የሚያቀርቡበትን አግባብ ይበልጥ ግልፅ ማድረግ በማስፈለጉ፤

Whereas it has become necessary to further clarify the procedures under which importers may submit additional supporting documents; and

አጠቃላይ የጉምሩክ የዋጋ አተማመን ሂደቱን ግልጽ ማድረግ በማስፈለጉ፤

Whereas it is necessary to enhance the transparency of the overall customs valuation process.

የገቢዎች ሚኒስትር በጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 859/2006 በተሰጠው ስልጣን መሰረት የኢትዮጵያ ጉምሩክ የዋጋ አተማመን መመሪያ ቁጥር 1080/2017 እንደሚከተለው ተሻሽሏል።

Ethiopian Customs Valuation Directive No. 1080/2025 is hereby amended as follows.

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “የኢትዮጵያ ጉምሩክ የዋጋ አተማመን (ማሻሻያ) መመሪያ ቁጥር 1123/2018” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ማሻሻያ

የኢትዮጵያ ጉምሩክ የዋጋ አተማመን መመሪያ ቁጥር 1080/2017 እንደሚከተለው ተሻሻሏል፦

1/ የመመሪያው አንቀጽ 2 ንኡስ አንቀጽ (4) ተሽሮ በሚከተለው አዲስ ንኡስ አንቀጽ (4) ተተክቷል፦

2(4) “የማነጻጸሪያ ዋጋ” ማለት ለስጋት ስራ አመራር ብቻ እንዲያገለግል በጉምሩክ ኮሚሽን የሚደራጅ የዋጋ መረጃ ነው።

2/ የመመሪያው አንቀጽ 2 ንኡስ አንቀጽ (5) ተሽሯል።

3/ የመመሪያው አንቀጽ 5 ንኡስ አንቀጽ (1) (2) እና (3) ተሽረው በሚከተሉት አዲስ ንኡስ አንቀጽ (1) ፣(2)፣ (3)፣ ተተክተው ተጨማሪ ንዑስ አንቀጾች (4) እና (5) ተጨምረዋል፦

1/ወደ አገር ውስጥ ለሚገባ ዕቃ የግብይት ዋጋ ተደርጎ የሚወሰደው ወደ ኢትዮጵያ እንዲላክ

1. Short Title

This Directive may be cited as “The Ethiopian Customs Valuation (Amendment) Directive No. 1123/2026”

2. Amendment

The Ethiopian Customs Valuation Directive No. 1080/2025 has been amended as follows:

1. Sub-article (4) of Article 2 of the Directive is repealed and replaced by the following new sub-article (4)

2(4) “**Reference price**” means price data compiled by the Customs Commission exclusively for use in risk management."

2. Sub-article (5) of Article 2 of the Directive is repealed.

3. Sub-Article (1), (2), and (3) of Article 5 of the Directive are hereby repealed and replaced by the following new Sub-Articles (1), (2), and (3), and additional Sub-Articles (4) and (5) are added

1. The transaction value for goods imported into the country shall be

ለተሸጠ ዕቃ በትክክል የተከፈለ ወይም ሊከፈል የሚገባ የግብይት ዋጋ በአዋጁና በዚህ መመሪያ የተመለከቱት ተጨማሪ ክፍያዎች ታክለውበት ይሆናል።

the price actually paid or payable for the goods when sold for export to Ethiopia, with the additions specified in the Proclamation and in this Directive added thereto.

2/ የሚከተሉት ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ የጉምሩክ ኮሚሽነር ወይም በኮሚሽነሩ በየደረጃው ሃላፊነት የተሰጠው የጉምሩክ ሹም፤ የሰነድ መርማሪ ወይም የዋጋ ትመና ባለሙያ ዲክላራሲዮን አቅራቢው ያቀረበውን ዋጋ በቀጥታ ሳይቀበል ዲክላራሲዮን አቅራቢው የሚከተሉትን ተጨማሪ መረጃዎች እንዲያቀርብ ሊጠይቅ ይችላል፦

2. Where any of the following circumstances arise, the Customs Commissioner, or a customs officer authorized by the Commissioner at the appropriate level, a document examiner, or a valuation expert may request the declarant to provide the following additional information without directly accepting the value submitted by the declarant.

ሀ) በዲክላራሲዮን አቅራቢው የቀረበው የግብይት ዋጋ ወይም ደጋፊ ሰነዶች ያልተሟሉ ሆነው ሲገኙ፤

a) Where the transaction value declared by the declarant or the supporting documents provided are incomplete;

ለ) በአዋጁ አንቀጽ 90 (1) ከ (ሀ) እስከ (ሠ) የተዘረዘሩት ሁኔታዎች ያልተሟሉ ሆኖ ሲገኝ፤

b) Where any of the circumstances set out in sub-articles (a) to (e) of Article 90(1) of the Proclamation are not fulfilled;

ሐ) የእቃው መገለጫ (ብዛት፣ አይነት፣ ጥራት፣ መለኪያ፣ የሰሪት አገር፣ የተመረተበት ቀን) ወይም ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች ወይም

c) Where the description of the goods (including quantity, type, quality, specifications, country of origin, and date of production) or any other

ማስረጃዎች በትክክል ያልተገለጹ ወይም ያልተሟሉ ሆኖ ሲገኝ፤

required information or supporting evidence is inaccurately declared or incomplete;

መ) ኮሚሽኑ የሃሰት ወይም የተጭበረበረ ማስረጃ የቀረበ ለመሆኑ ማስረጃ ያለው ከሆነ፤

d) Where the Commission possesses evidence that false or forged documents/evidence have been presented;

ሠ) በእቃው የግብይት ዋጋ ውስጥ በጉምሩክ አዋጅ አንቀጽ 96 የተመለከቱት ተጨማሪ ወጪዎች ያልተካተቱ ወይም ሊረጋገጥ የሚችል ማስረጃ ያልቀረበ ከሆነ፤

e) Where the additions provided for under Article 96 of the Customs Proclamation have not been included in the transaction value of the goods, or where the declarant has failed to submit verifiable evidence thereof;

3) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተዘረዘሩት ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ የሚከተሉት እርምጃዎች እንደቅደም ተከተላቸው ይወሰዳሉ፡-

3. When any of the situations listed in sub-article (2) of this Article arise, the following measures shall be implemented in sequential order:

ሀ) ኮሚሽነሩ ወይም በኮሚሽነሩ በየደረጃው ሃላፊነት የተሰጠው የጉምሩክ ሹም፤ የጉምሩክ ሰነድ ምርመራ ባለሙያው ወይም የጉምሩክ የዋጋ ትመና ባለሙያው በበቂ የህግ ምክንያት ላይ በመመስረት፤ ዲክላራሲዮን አቅራቢው በአካል በመቅረብ ማብራሪያ እንዲሰጥ ወይም የቀረበው የእቃ ዋጋ ትክክለኛ መሆኑን የሚያረጋግጡ ተጨማሪ ማስረጃዎችን በ15 ቀናት ውስጥ እንዲያቀርብ ይጠይቃል። የተጠየቀውን ማስረጃ ከአስመጪው ወይም ዲክላራሲዮን አቅራቢው ቁጥጥር ውጪ በሆነ

a) The Customs Commissioner, or any customs officer authorized by the Commissioner at the relevant level, a document examiner, or a valuation expert may, based on reasonable grounds provided for by law, request the declarant to appear in person to give explanations or to submit additional supporting evidence verifying the correctness of the declared goods value within 15 days.

ምክንያት፣ ከሀገር ውጭ ባለው ሻጭ ወይም አምራች መገኛ ቦታ ምክንያት፣ የባንክ ወይም ክፍያ ማረጋገጫ በሚወስደው ጊዜ ምክንያት፣ እንዲሁም የትራንስፖርት እና የሎጂስቲክስ ሰነድ ሂደቶች ምክንያትን ጨምሮ መጀመሪያ በተሰጠው ጊዜ ማግኘት ካልቻለ እና አስመጪው ወይም ዲክላራሲዮን አቅራቢው በጽሁፍ ጥያቄ ካቀረበ የጊዜ ማራዘሚያ ይደረጋል።

This period shall be extended upon a written request by the importer or declarant where the requested evidence is not available to the importer or declarant within the initial period due to factors outside the importer's or declarant's control, including the location of the seller or manufacturer abroad, banking or payment verification timelines, or transport and logistics documentation processes.

ለ) ኮሚሽነሩ ወይም በኮሚሽነሩ በየደረጃው ሃላፊነት የተሰጠው የጉምሩክ ሹም ወይም የጉምሩክ ሰነድ መርማሪ ወይም የጉምሩክ የዋጋ ትመና ባለሙያ በዚህ አንቀጽ ተራ ፊደል (ሀ) መሠረት የቀረበውን ማብራሪያ ወይም ተጨማሪ ማስረጃዎች ተመልክቶ በዲክላራሲዮን አቅራቢው የቀረበው የግብይት ዋጋ ትክክለኛ የተከፈለውን ወይም ሊከፈል የሚገባውን ዋጋ እንደሚያሳይ ካመነ ዲክላራሲዮን አቅራቢው ያቀረበውን የግብይት ዋጋ በመቀበል የዲክላራሲዮኑ ሂደት ያለምንም ማዘግየት ያስቀጥላል።”

b) The Customs Commissioner or any customs officer authorized by the Commissioner at the relevant level, document examiner, or valuation expert shall accept the declared transaction value where, following an examination of the explanations or additional supporting evidence submitted pursuant to paragraph (a) of this sub-article, it is satisfied that the declared value represents the actual price paid or payable for the imported goods. Upon acceptance of the value declared by the declarant, the customs declaration shall be processed without undue delay.

ሐ) ዲክላራሲያን አቅራቢው በዚህ ንኡስ አንቀጽ ተራ ፊደል (ሀ) መሰረት በኮሚሽኑ በሚሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ የተጠየቀውን ትክክለኛውን የግብይት ዋጋ ማረጋገጥ የሚያስችል ማስረጃ ወይም የአምራቹን ዋጋ ያላቀረበ እንደሆነ፤ ኮሚሽነሩ ወይም በኮሚሽነሩ በየደረጃው ሃላፊነት የተሰጠው የጉምሩክ ሹም፤ የጉምሩክ ሰነድ መርማሪ ወይም በየደረጃው ሃላፊነት የተሰጠው የጉምሩክ የዋጋ ትመና በለሙያ ህጋዊ ውሳኔውን ለአስመጪው በማሳወቅ በሚቀጥለው የዋጋ አተማመን ዘዴ የዕቃውን ቀረጥና ታክስ ማስከፈያ ዋጋ ተምኖ ሊከፈል የሚገባውን የጉምሩክ ቀረጥ እና ታክስ ይወስናል።

4) በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚጠየቀው ተጨማሪ ማስረጃ በምርመራ ላይ ካለው ጉዳይ ጋር በቀጥታ የሚገናኝ እና ዲክላራሲያን አቅራቢው በመደበኛ የንግድ አሰራር ሊያገኘው በሚችለው ማስረጃ ላይ የተወሰነ ሊሆን የሚገባ ሊሆን፤ በነዚህ ላይ ወሰን የሚከተሉትን ይጨምራል፤ የግዢ ወይም የሽያጭ ውል፤ ደረሰኝ፤ የክፍያ ሰነድ፤ የትራንስፖርት ሰነድ እና ሌሎችም የንግድ መረጃ ልውውጥ የተደረገባቸው ሰነዶች፤

c) If the declarant does not, within the period specified by the Commission under paragraph (a) of this sub-article, provide evidence sufficient to verify the correctness of the transaction value or the manufacturer's price, the Customs Commissioner, or any customs officer authorized by the Commissioner at the relevant level, document examiner, or valuation expert authorized at the appropriate level shall inform the importer of the decision taken in accordance with the law and shall determine the customs value based on the next applicable valuation method and proceed to assess the customs duty and taxes due.

4. Any additional evidence requested pursuant to this Article shall be restricted to evidence directly relevant to the transaction under review and which the declarant is reasonably able to obtain in the normal course of trade. Notwithstanding the foregoing limitation, such evidence shall include purchase or sales contracts, invoices, payment documents, transport documents, and any other documents

5) ዲክላራሲያን አቅራቢው የአምራቹን የዋጋ ዝርዝር፣ የገበያ ትንተና ወይም ከጉዳዩ ግንኙነት የሌላቸውን የንግድ መረጃዎች እና የመሳሰሉትን መረጃዎች ማቅረብ ያለመቻሉ ያቀረበው የእቃው የግብይት ዋጋ ውድቅ እንዲደረግ ምክንያት ሊሆን አይችልም።

4/ የመመሪያው አንቀጽ 6 ተሽሮ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 6 ተተክቷል፡-

6. በገዢው እና በሻጩ መካከል ግንኙነት ያለ መሆኑ ሲገመት የሚፈጸም ስነስርዓት

1) በኮሚሽነሩ በየደረጃው ኃላፊነት የተሰጠው የጉምሩክ ሹም ወይም የጉምሩክ ባለሙያ ወይም የስራ ተቆጣጣሪ በገዢው እና በሻጩ መካከል ግንኙነት ያለ መሆኑን እና ይህ ግንኙነት የግብይቱን ዋጋ ያዛባ መሆኑን ለመጠራጠር የሚያስችል በቂ ምክንያት ያለው እንደሆነ፣ ይህንኑ በመመዘገብ ተጨማሪ ምርመራ እንዲደረግ የጥርጣሬውን መሰረት ለዋጋ ትመናና ልማት ዳይሬክቶሬት ማስታወቅ አለበት። ተጨማሪ ምርመራው እስከሚጠናቀቅ ድረስ ሊከፈል ለሚገባው ቀረጥ እና ታክስ

containing exchanged commercial information.

5. The fact that the declarant is unable to provide the manufacturer's price list, market analyses, commercial information that has no connection with the transaction in question, or similar data shall not be a reason for rejecting the transaction value of the goods submitted by the declarant.

4. Article 6 of the Directive is hereby repealed and substituted with the following new Article 6:

6. The procedure to be applied when it is considered that a relationship exists between the buyer and the seller

1. If a customs officer authorized by the Commissioner at the relevant level, a customs expert, or a work supervisor has reasonable grounds to doubt the existence of a relationship between the buyer and the seller and that such relationship has influenced the transaction price, the officer shall document the suspicion and refer the matter, along with the grounds for doubt, to the Valuation and

ዲክላራሲዮን አቅራቢው ዋስትና እንዲያቀርብ በማድረግ እቃው መለቀቅ አለበት።

Development Directorate for further examination. Pending completion of the additional investigation, the goods shall be released upon the declarant furnishing security for the customs duty and taxes potentially due.

2) የዋጋ ትመናን ልማት ዳይሬክቶሬት በዚህ መሰረት የቀረበለትን ጉዳይ በመመርመር ከዚህ አንቀጽ ጋር በተጣጣመ አኳኋን እንዲፈጸም መመሪያ የመስጠት እና እቃዎቹ እንዲለቀቁ ለማድረግ አስገላጊ እና ተመጣጣኝ ከሆነው ያልበለጥ የዋስትና ጥያቄ እንዳይቀርብ ማድረግ የሚያስችል እርምጃ መውሰድ አለበት።

2. The Valuation and Development Directorate shall, after investigating the matter referred to it accordingly, take the necessary steps to provide guidance for the implementation of the procedure in conformity with this Article and to ensure the release of the goods without the imposition of security requirement exceeding what is necessary and proportionate to ensure compliance with customs obligations.

5/ የመመሪያው አንቀጽ 7 ንኡስ አንቀጽ (2) (ለ) ተሸር በሚከተለው አዲስ ንኡስ አንቀጽ (ለ) ተተክቷል፦

5. Sub-article (2), paragraph (b) of Article 7 of the Directive is hereby repealed and substituted with the following new sub-article (b):

ለ/ በተመሳሳይ ወቅት ግንኙነት ለሌላቸው በኢትዮጵያ ለሚገኙ ገዢዎች የተሸጠ የአንድ ዓይነት ወይም የተመሳሳይ ዕቃ የግብይት ዋጋ ጋር ሲነጻጸር ተቀራራቢ ሆኖ ከተገኘ ወይም በአንቀጽ 5(3)/ለ/ መሰረት ተቀባይነት ካገኘ፤

b) Where the declared value closely approximates the transaction value of identical or similar goods sold to unrelated buyers in Ethiopia during the same time period, or where the price

has been accepted in accordance with sub-article (3)(b) of Article 5;

6/ የመመሪያው አንቀጽ 10 ንኡስ አንቀጽ 4 ተሸሯል።

6. Article 10(4) of the directive is hereby repealed.

7/ የመመሪያው አንቀጽ 17 ንኡስ አንቀጽ (2) ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ ንኡስ አንቀጽ (2) ተተክቷል።

7. Sub-article (2) of Article 17 of the Directive is hereby repealed and substituted with the following new sub-article (2):

17 (2) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) መሰረት የሚይዘውን መረጃ የሚጠቀምበት የስጋት ስራ አመራርን ለመደገፍ እና የጉምሩክ ቁጥጥር የሚደረግባቸውን ግብይቶች ለመለየት ይሆናል።

17 (2). shall utilize the data specified in sub-article (1) of this Article exclusively for the purpose of supporting risk management and for selecting transactions for customs control.

8/ የመመሪያው አንቀጽ 18 ንኡስ አንቀጽ 4 ተሸሯል፤ ሌሎቹ ንኡስ አንቀጾች እንደ ቅደም ተከተላቸው ተሸጋሽገዋል።

8. Sub-article (4) of Article 18 of the Directive is hereby repealed; the other sub-articles are renumbered accordingly in sequential order.

9/ የመመሪያው አንቀጽ 19 ተሸሯል።

9. Article 19 of the Directive is hereby repealed.

10/ የመመሪያው አንቀጽ 23 (14) (ሰ) ተሸሯል። በተጨማሪም የሚከተለው አዲስ አንቀጽ (15) ተጨምሯል።

10. Paragraph (g) of sub-article (14) of Article 23 of the Directive is hereby repealed. In addition, the following new sub article 15 is added.

(15) ኮሚሽኑ ዲክላራሲያን አቅራቢው ተጨማሪ መረጃ ወይም ሰነድ እንዲያቀርብ ለመጠየቅ የሚችለው ዲክላራሲያን ከቀረበበት ጉዳይ ጋር በተያያዘ እና በዲክላራሲያን አቅራቢው ላይ ተገቢ ያልሆነ እና ከልክ ያለፈ ግዴታን በማያስከትል ሁኔታ መሆን አለበት።

(15) Any request by the Commission for the declarant to provide additional information or documents shall be limited to matters related to the declaration in question and shall not place an undue or disproportionate obligation on the declarant.

11/ የመመሪያው አንቀጽ 34 ንኡስ አንቀጽ 3 ተሸሯል።

11. Sub-article (3) of Article 34 of the Directive is hereby repealed.

4. መመሪያው የሚጸናበት ቀን

4. Effective Date of the Directive

ይህ መመሪያ በፍትህ ሚኒስቴር ከተመዘገበበት እና በገቢዎች ሚኒስቴር ድህረ-ገፅ ከተጫነበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።

This Directive shall enter into force as of the date its Registration by the Ministry of Justice and posted on the official website of the Ministry of Revenues.

አዲስ አበባ፣ ጥር 2018 ዓ.ም
አይናለም ንጉሴ
የገቢዎች ሚኒስትር

Addis Ababa, January, 2026
Aynalem Nigussie,
Minister of Revenues